

Katse tulevaisuuteen - Pohjoisen yhteiset voimat

Riikka Pirkkalainen – Kainuun liitto

Mikko Väisänen – Pohjois-Pohjanmaan liitto

Heli Knutars – Lapin liitto

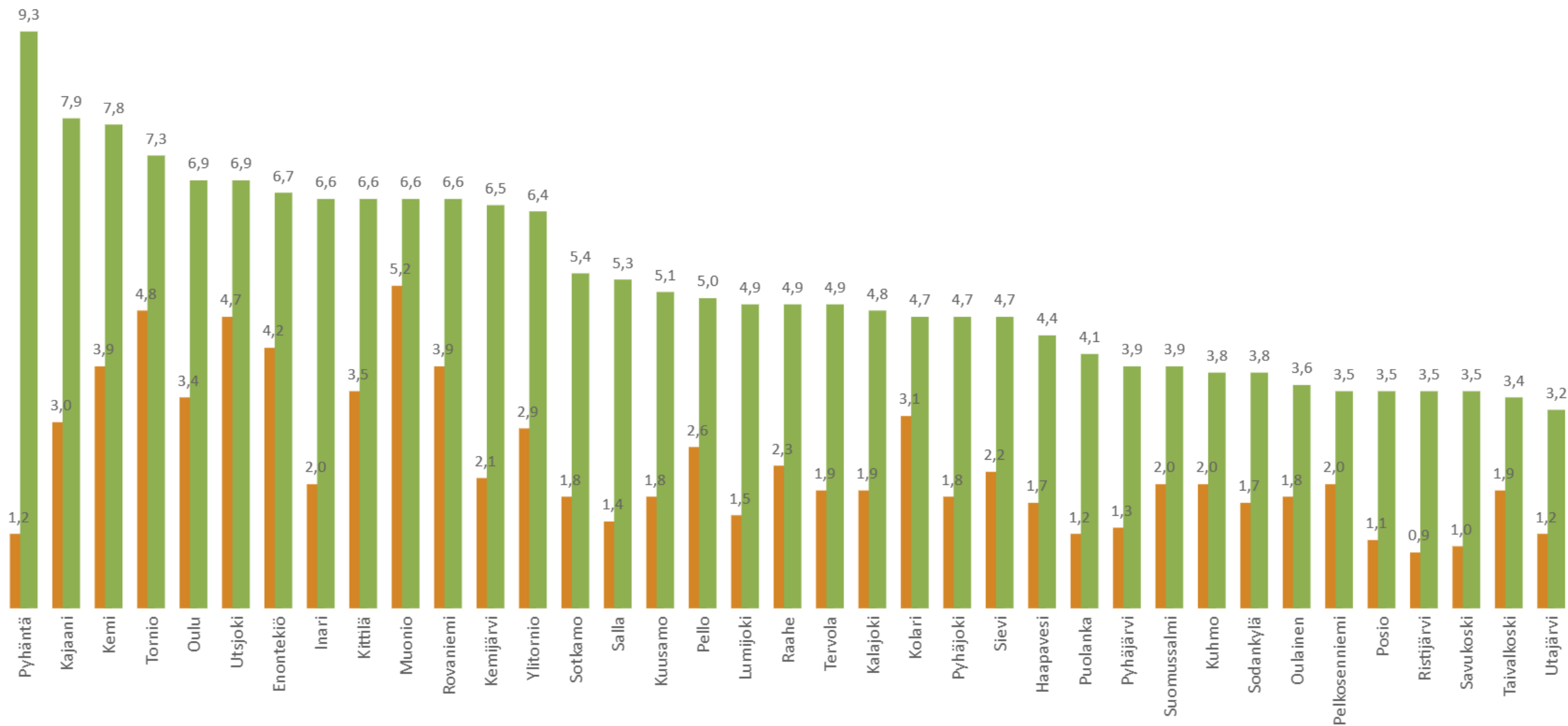
Näkökulmia Pohjoisen työelämään ja -markkinoihin

- Työttömyydessä ja työllisyydessä tapahtuneet muutokset pienempiä kuin voisi kuvitella
- Korkean profiilin kasvualoja löytyy kaikissa Pohjoisissa maakunnissa
- Pohjoisen näkyvyys ja imago on kasvanut, vielä on paljon tehtävää
- Varsinkin nuorten poismuutto otettava vakavammin
- Monet asiat saavat hyvin vähän huomiota vaikka niillä on iso merkitys tulevaisuuteen

Ulkomailla syntyneiden osuus (%) Pohjois-Suomen kunnissa

Vuosi 2010 2024

Neljä skenaariota vuoteen 2050

Skenaario 1

Globaalin teknologiakehityksen ehdoilla

Maailma kokee nopean teknologisen kehityksen aikakauden, joka on myös merkittävin tekijä ilmastokysymysten ratkaisemisessa. Suuryritysten valta kasvaa ja yritysten sääntelyä kevennetään merkittävästi. Suomessa yleinen elintaso nousee ja yksilökeskeisyys lisääntyy voimakkaasti kilpailuhenkisessä yhteiskunnassa.

Skenaario 2

Euroopan renessanssi

EU kehittyy kohti liittovaltion kaltaista toimijaa Yhdysvaltain ja Kiinan kamppaillessa sisäpoliittisten ongelmien kanssa. Ilmastomuutokset vaikutukset ovat vakavia. Suomen talous kasvaa ja se löytää paikkansa Euroopan arvoketjuissa. Hyvinvointi lisääntyy ja yhteiskunnan jännitteet vähenevät.

Skenaario 3

Näivettymisestä hyvinvointitalouteen

EU ajautuu pysähtyneisyyden tilaan ja Yhdysvallat ja Kiina porskuttavat valovuosia Euroopan edellä. Suomessa aletaan tavoitella talouskasvun ohella hyvinvointitaloutta. Tämä muuttaa yhteiskunta aiempaa sopuisammaksi ja polarisaatio vähenee. Väestön ikääntyminen, heikko huoltosuhde ja matala talouskasvu pysyvät kuitenkin merkittävinä haasteina.

Skenaario 4

Pakolaiset ja polarisaatio

Maailma kärsii voimakkaasta epävakaudesta ja EU:n toimintakyky heikkenee. Ilmastomuutos tekee laajoista alueista asuinkelvottomia. Populistiset ja kansallismieliset liikkeet vahvistuvat talouskriisin ja pakolaisvirtojen takia. Suomen väestö kasvaa ja yhteiskunnan polarisaatio lisääntyy. Jännitteitä esiintyy väestöryhmien, koulutustasojen ja sukupuolten välillä.

Johtopäätökset: Mihin tulisi ainakin panostaa, jotta Pohjoinen menestyy tulevaisuudessa?

Saavutettavuus ja infrastruktuuri

- Maaseutualueiden ja maakunnan sisäisten liikenneyhteyksien ja -infran kehittämiseen
- **Ympäristöystävällisten liikenneyhteyksien ja -infran kehittäminen sekä uusien teknologioiden käyttöönottoa tukevan infran rakentaminen**
- Kriittisen infran ylläpitäminen ja sään ääri-ilmiöiden luomiin uhkiin varautuminen

Vihreä siirtymä, kiertotalous ja ilmasto

- Kiertotalousratkaisujen kehittäminen ja niiden viennin edistäminen
- Uusiutuvan energian tuotantoteknologioiden kehittäminen ja hyödyntäminen (sähköintensiivisen teollisuuden sijoittuminen)
- Luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen
- **Uusiutuvan energian tuotannon, varastoimisen ja siirtämisen sijoittaminen varovaisuusperiaattein**

Turvallisuus ja varautuminen

- **Kriisivalmiuden kehittäminen sekä ihmisten resilienssin vahvistaminen: kyky käsitellä ja sopeutua elinympäristön muutoksiin**
- Turvallisen elinympäristön ja yhteisöllisyyden edistäminen
- Maataloustuotannon omavaraisuusasteen kehittäminen sekä uusien viljelykasien ja ruoantuotantotapojen hyödyntäminen

Asukkaiden hyvinvointi ja tasa-arvo

- Hyvinvointipalveluiden saavutettavuuden parantaminen teknologian avulla
- Hyvinvoinnin (ml. mielenterveysongelmien) ennaltaehkäisevään toimintaan panostaminen
- **Ihmisten elämänhallinnan, tulevaisuususkon ja turvallisuudentunteen tukeminen**

Koulutus ja osaamisen kehittäminen

- **Koulutuksen saatavuuden turvaaminen**
- Uusien koulutuskokonaisuuksien kehittäminen
- Osaamistarpeiden ennakointi, työikäisten jatkuva oppiminen ja kansalaisten kriisivalmiuden, kansalaistaitojen ja vastuullisuuden kehittäminen

Elinkeinoelämä

- Uusien yritysten houkuttelemisen ja ekosysteemiyhteistyön vahvistaminen
- **Kilpailukyvyyn vahvistaminen panostamalla TKI-toimintaan, vihreään siirtymään ja vetytalouteen sekä puolustus- ja avaruusteknologiaan**
- Yrittäjyyskasvatuksen vahvistaminen

Työllisyys

- Osaavan työvoiman saatavuuden parantaminen houkuttelemalla kansainvälisiä osaajia ja sitouttamalla korkeasti koulutettuja osaajia (ml. Korkeakoulusta valmistuneet)
- **Matalan kynnyksen työllistymisen vahvistaminen**
- Panostaminen matkailualan elinvoimaisuuteen ja maataloustyön houkuttelevuuteen
- Vahvistamalla mielikuvaa hyvästä etätyökohteesta

Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys

- Kansainvälisen ja erityisesti arktisen yhteistyön kehittäminen
- Panostaminen vieraskielisiin palveluihin ja valmiuksiin vastaanottaa kansainvälisiä huippuosaajia
- **Kulttuurisen ymmärryksen kasvattaminen ja vaikuttaminen yleiseen asenneilmapiiriin**

Teknologia ja digitalisaatio

- Teknologia- ja AI-osaamisen vahvistaminen (ml. ikääntyvän väestön teknologiaosaaminen)
- Ruokajärjestelmän, vihreän siirtymän ja puolustuksen teknologisten innovaatioiden kehittäminen
- **Investoiminen maakunnan ja sen toimijoiden teknologiaharppauksiin**

Kiitos!

Riikka Pirkkalainen – Kainuun liitto

Mikko Väisänen – Pohjois-Pohjanmaan liitto

Heli Knutars – Lapin liitto